

det, saa er det dette Thing, som skaber Nødvendigheden for den nye provisoriske Lovs Udstedelse (Nei! Nei!), hvad man saa end kan mene om den Nødvendighed, der var til Stede i Foraaret. Men hvis dette er rigtigt, at det er dette Thing, der skaber Nødvendigheden — thi jeg ser ikke, hvorledes det er mulig at regjere foruden Hjemmel for Statternes Opkrævning og Udgifternes Afholdelse. — saa maa det dog vel erkjendes, at man ikke kan sige, at det, der sker i Følge denne Nødvendighed, i Følge et Slags Nødværg, sker uden dette Things Tilslutning; thi den, der sætter en Anden i Nødstilstand, maa finde sig i, at den Anden bruger sin Nødværgret saaledes, som han bedst kan, og det kan ikke hjælpe, at han bagefter beraaber sig paa, at det er sket uden hans Tilslutning. Jeg kan derfor ikke tro, at Ordføreren i Virkeligheden har anset den af ham anførte for den rette Grund, hvorfor han paa Flertallets Vegne tilraader Thinget at forkaste Provisoriet uden at sætte en regelmæssig Bevilling i Stedet derfor, og endstjændt der ikke i hans Udtalelse i Saar, lige saa lidt som i den trykte Betænkning, foreligger Noget i den Retning, saa er der dog en vis Tausshed, som er talende, og denne Tausshed fortaar jeg saaledes, og den taler for mig saaledes, at det, man egentlig vil se at fremkalde ved Provisoriets Forkastelse uden at sætte en regelmæssig Bevillingslov i Stedet, er en Opløsning af Thinget, og da Flertallet føler sig forvisset om, at det vil komme tilbage med samme Styrke (Stemmer: Meget større) — Sa derom kunde Meningerne være delte, men jeg gaar Middelveien og antager, at Flertallet vil komme tilbage med den samme imponerende Styrke, som det har i dette Dieblit — slutter han videre, at saa maa Regjeringen endelig finde sig foranlediget til at trække sig tilbage. Heller ikke denne Betragtning kan jeg imidlertid indse Rigtigheden af. Hvis denne min Formening skulde være rigtig — og adskillige Udtalelser fra i Dag, navnlig fra det ærede Medlem foran mig (Hørup) og det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti), bestyrke mig i Rigtigheden af denne Antagelse — vil jeg dog tillade mig, at minde det høie Thing om, at de, der udtale sig eller dog tænke saaledes, hidtil ikke have viist sig at være gode Profeter. Jeg skal blot tillade mig, at minde om, hvad selv den ærede Ordfører, hvis jeg ikke huller feil, med saa stor Styrke udtalte, da man i Foraaret behandlede Fællesudvalgets Indstilling. Han udtalte da gjentagne Gange, at det vilde være en Umulighed, at Forkastelsen af Flertallets Indstilling kunde medføre Udstedelsen af en provisorisk Finanslov; thi der gaves ikke her i Landet 6 Mænd, som vilde sætte deres Navne under en provisorisk Finanslov. Jeg tror ikke, at jeg huller feil, naar jeg siger, at det var den ærede Ordfører, der udtalte sig saaledes.

(Stemmer: Det troede de.) Det troede de, men deres Profeti viste sig at være sørgelig urigtig, og da den har været urigtig, ikke blot den Gang, men ogsaa mange andre Gange, mener jeg, at det heller ikke er værd at stole alt for meget paa, hvad de nu spaa vil ske, hvis den provisoriske Lov forkastes, uden at der sættes en regelmæssig Bevilling i Stedet. Sagen er nemlig efter min Opfattelse den, at den hele Anskuelse, som saaledes forsægtes fra Flertallets Side her i Thinget, hviler paa en Mistkjendelse af de virkelige politiske Forhold her i Landet, den regner kun med een Faktor i vort politiske Liv, med dette Thing og med den store Vælgerbefolkning, som staar bagved, men den glemmer ganske de to andre Faktorer i vort offentlige Liv: Kongen og Landstinget. Naar jeg nærmere undersøger, hvad det egentlig er, der har fremkaldt den nuværende Konflikt og arbeidet den frem til den Akuthed, hvormed den nu fremtræder, saa ligger det efter min Opfattelse ingenlunde i meget afvigende Anskuelser paa de forskjellige Lovgivningsgebeder, ligesaa lidt som jeg antager, at egentlig personlig Magtshyge har været medvirkende i nogen særdeles høi Grad til at fremkalde den nuværende Situation. Nei, den nuværende Situation har efter min Opfattelse en langt dybere Grund, den gaar langt dybere ned i vort Samfund og det er ikke nogen forskjellig politisk Opfattelse, som her deler Partierna, nei, det er et Samfundsønde, hvoraf vort Folk i dette Dieblit lider, idet der ved Tidernes Ugunst i vor frie Jord er oppoget et Ukrudt, som bærer den Frugt, at det, som de Herrer kalde den store Vælgerbefolkning, ikke har nogen Tillid, men Mistillid til de Dele af Folket, som finde deres Representation, og til de Interesser i Folket, som finde deres Udtryk i det andet Thing. Jeg tror, at det er der, Sygdommen i Virkeligheden er tilfede, og at det er der, Lægedommen skal anbringes, hvis der virkelig skal komme noget Gødt ud af Fremtidens Samarbejde heri Rigsdagen. Naar jeg derfor antager, at i alt Fald en stor Del af det ærede Flertal her ønsker en ny Appel til det store Vælgerfolk, saa vil dette aldeles ikke efter min Opfattelse kunne bringe nogen Klarhed i den nuværende Situation, thi da Striden staar netop mellem Landstinget og Folkethinget, saa vil det store Vælgerfolks Udtalelser i denne Strid være en Dom i dets egen Sag; det er ligesaafuldt Part i den Strid, som det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds nys nævnte Landstinget at være Part i denne Strid, og det vilde være en Dom uden Gyldighed, forudsat da, hvad jeg ikke betvivler, man fremdeles vil gjøre, at man vil holde sig indenfor Lovlighedens Grændser. Den ærede Ordfører udtalte igaar, at Demokratiet heri Landet efterhaanden havde vundet en saadan Styrke, at det ikke mere lod sig trænge tilbage,